

VOLÁN BIZTOSÍTÓ EGYESÜLET

VOLÁN Biztosító Egyesület véleménye a „Javaslat a Biztosító Egyesületek szabályozásának átalakítására” c. vitaanyagról.

Nem vitatva az elmúlt évek negatív tapasztalatait, de megállapítva, hogy azok a szabályozás gyengeségeit, hiányosságait kihasználva következtek be, ebből levonni azt a következtetést, hogy a szervezeti forma rossz, azt is jelenti, hogy a tisztességesen működő, a szabályokat betartó és azzal élő és nem visszaélő szervezetek is negatív minősítést kapnak, holott pont az ellenkezőjét bizonyítják.

A VOLÁN Biztosító Egyesület az a biztosítási szolgáltatásokat nyújtó kisvállalkozás, amely azonos, vagy közel azonos tevékenységet végző, szolgáltatást nyújtó számos (kisszámú) tag részére, kárközösség keretében lát el biztosítási feladatokat és a tagok ehhez közös vagyoni biztosítékot is megteremtene, továbbá nagyfogyasztói előnyöket élveznek.

Az Egyesület veszélyközössége, tőkehelyzete

A VOLÁN (Vagyon-) Biztosító Egyesületet az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján a VOLÁN Egyesülés és annak 10 jogi személy (Volán társaság) tagja 12 millió forint induló vagyonnal 1993. november 24-én alapította meg.

A VOLÁN Biztosító Egyesület tevékenységi köre kizárólag a nem-életbiztosítási ágra terjed ki, ennek keretében az alábbi kockázatokat biztosítja:

- 8) ágazat: Tűz-, elemikár és más hasonló jellegű kockázatok biztosítása.
- 9) ágazat: Betöréses lopás- és rabláskockázatok (kiegészítő) biztosítása.

Az első biztosítási évtől, 1994-től kezdődően az Egyesület veszélyközössége az alapító 11 társaságról 2010 évre 35 Volán társaságra emelkedett, az Egyesület saját tőkéje az induló 12 millió forintról 205 millió forintra nőtt. Az Egyesület összes bevétele 2010. évben várhatóan 64 millió forint lesz, ebből 40 millió forint a díjbevétel.

Az Egyesület a tőkefeltöltést tervszerű gazdálkodással, egyrészt eredményágon, másrészt a tagok tőke hozzájárulásából hajtotta végre.

Az Egyesület Volán társaság tagjai nemcsak „ügyfelek”, hanem bizonyos értelemben tulajdonosok is, ugyanis az Alapszabály szerint az Egyesület 112,5 millió forint jegyzett tőkéje

mögött, a befizetett biztosítási díj és tőke hozzájárulás arányában felosztott jegyzett-tőkerészek Volán társaságonként nevesítve vannak, igaz ezek nem forgalomképesek, nem képezheti adás-vétel tárgyát és formálisan nem biztosítanak többlet jogokat, határozat, illetve döntéshozatal esetében mindentagnak egy szavazata van, azonban az Egyesület szolgáltatási- és üzletpolitikájának kialakításában és ellenőrzésében a tagoknak többségi szavazattal döntési kompetenciájuk van, ezért meghatározóak.

A veszélyközösség kárkockázatainak porlasztására az Egyesület arányos (35-65%) viszontbiztosítással, illetve együttbiztosítással rendelkezik. Az Alapszabály pedig díjarányos pótbefizetési kötelezettséget ír elő a tagoknak, ha a saját tőke (205 MioFt) és a viszontbiztosítási fedezet nem elegendő a kötelezettségek teljesítéséhez.

Az Alapszabály szerint az Egyesület átalakulása, megszűnése esetén az Egyesület tartozásainak kiegyenlítése után fennmaradó vagyont az átalakuláskori, illetve a megszűnéskori tagok között fel kell osztani. A vagyon felosztása a tagok által az egyesületi tőke, illetve a biztonsági tőke feltöltésére teljesített befizetések, és az azokhoz rendelhető hozam alapján történik. A biztosítás eredményéből megnövelt tőkerész felosztása esetében a tagok által fizetett biztosítási díjak és más teljesített befizetések arányában történik.

Mindezekből megállapítható, hogy a VOLÁN Biztosító Egyesület transzparens és biztonságos működésű, továbbá a veszélyközösség érdekeit képviseli, a menedzsment nem különül el a tagságtól, mert a tagok törvényes képviselői közül választottak alkotják az Igazgatóságot és a Felügyelő Bizottságot, munkájukat a PSZÁF által jóváhagyott szakértők, szakcégek segítik, tehát sem a menedzsment, sem az Igazgatóság, illetve a Felügyelő Bizottság nem dolgozik ellenőrzés nélkül, a nyereség hasznosítása is kontroll keretében történik, így azok a veszélyek nem fenyegetik az Egyesületet, mint amit a vitaanyagban felvázoltak.

A vitaanyagban használt fogalmakat alkalmazva, a VOLÁN Biztosító Egyesület helyzetére az alábbiak szerint jellemezők

A VOLÁN Biztosító Egyesületnél - annak ellenére, hogy vannak bizonyos tulajdonosi jogok és profitmotívum - lényegében a **„lenyeljük a veszteséget”** séma, **„kényszer alsémája”** került rendszerszerű alkalmazásra. Formális kötelezés működik, vagyis az Alapszabály szükség esetén a díjarányos pótbefizetést minden tag részére kötelezően előírja.

Fentiek mellett a **„külső garantőr”** séma, **„vizontbiztosítói alsémája”** is alkalmazásra került, kárkockázat, kártérítés megosztás vonatkozásában, ami az Egyesület tevékenységének terjedelméhez (8., 9. ágazat) és saját tőkéjéhez (205 MioFt) viszonyítva, kellő garanciát nyújt a zártkörű veszélyközösség -

VOLÁN társaságokból álló tagjai - felé vállalt kötelezettségek teljesítésére.

Az előzőek alapján **„A garantőr szabályozásával kapcsolatos problémák a biztosító egyesületeknél”** címszó alatt leírtak nem jellemzőek a VOLÁN Biztosító Egyesületre:

- van az előzőekben értelmezettek szerint tulajdonosi köre, van gazdája a szavatoló tőkének, a saját tőkének,
- a szavatoló tőkének, a saját tőkének kiemelt garanciális szerepe van az ügyfél/tulajdonos tagság felé,
- az Alapszabály szerinti 112,5 MioFt jegyzett tőke - tagonkénti jegyzett tőkerésszel - nevesítve van, szükség esetén a pótbefizetési kötelezettség díjarányosan elő van írva.

Különösen nem jellemző a VOLÁN Biztosító Egyesület működésére, menedzsmentjére, Igazgatóságára és Felügyelő Bizottságára a vitaanyag **„A tulajdonos nélkülség - további problémák a biztosító egyesületekkel”** címszó alatt leírtak.

A VOLÁN Biztosító Egyesület már 10 évvel ez előtt felismerte, hogy szükség van tulajdonosi körre, garanciális szavatoló tőkére, annak folyamatos növelésére, a díjarányos tagi/tulajdonosi pótbefizetési kötelezettségre.

A vitaanyag **„A PROBLÉMÁK MEGOLDÁSÁNAK LEHETSÉGES ÚTJAI”** cím alatti javaslatokat tekintve, azzal nyilvánvalóan egyet kell érteni, hogy a biztosító egyesületek speciális szabályozása mellőzhetetlen, nincs értelme egy, alapvetően a sport- és szabadidő egyesületek, illetve a pártok szabályozására vonatkozó rendszert konzerválni.

A tartalmi szempontból ajánlott megoldás - "kölcsonösségi biztosító" néven lényegében felosztó-kirovó egyesületté alakulás, azaz a szolgáltatásra vonatkozó garancia lényegi megszüntetése - a VOLÁN Biztosító Egyesület és tagsága szempontjait nézve aggályos. Ugyanis az elmúlt 15 év alatt eredmény és tőkeágon felhalmozott likvid tőke-vagyon kivonása, garanciájának megszűnése súlyos zavarokat okoz az Egyesület alapítási funkcióinak, kötelezettségeinek ellátásában.

Azok a jogi személy tagok, akik éves költségvetés alapján gazdálkodnak, a felosztó-kirovó struktúrával nem tudnának mit kezdeni: nem lehetne az éves biztosítási költséget behatárolni, illetve a biztosított kockázatok esetében nem lehetne a saját alapképzéstől eltekinteni. Gazdasági társaság részére egy ilyen megoldás aligha lehet elfogadható, így a tagok tömeges kilépésével, de legalábbis kockázataik üzleti biztosítóhoz történő áttelepítésével kell számolni. Ugy gondoljuk, hogy ez nem lehet a célja a szabályozás átalakításnak, a jól, megbízhatóan működő biztosító egyesületek esetében.

Átfogó vélemény a vitaanyaghoz

Véleményünk szerint az anyag, bár sok lényeges, fontos és általunk is helyesnek vélt gondolatot tartalmaz, nem tekinthető teljes mértékben kiérleltnek.

Úgy véljük, hogy önmagában az egyesületi forma nem tekinthető kockázatosabbnak, mint a részvénytársasági.

Például egy részvénytársasági formában működő szervezetnél, probléma esetén, ugyanazon pozitív visszacsatolási lejtő juthat érvényre, mint bizonyos egyesületek esetében (ez utóbbiról kétségtelenül a közelmúltban konkrét példát is láttunk), ez azonban nem a szervezeti-jogi forma miatt, hanem a tényleges irányításban részt vevők nagy száma miatt valósul meg. Meggyőződésünk szerint a lejtőre kerülést nem a szervezeti-jogi forma okozza, hanem a "vezetők" olyan nagy száma, amely elmosza az egyéni felelősséget. Részvénytársaság esetében éppen olyan nehéz a pénzügyi vészhelyzet megoldása, mint egyesület esetében, ha sok kis részvény-tulajdonos van. Ők ugyanis éppen annyira nem lesznek érdekeltek egy tőkeemelésben, mint ahogy a sok egyesületi tag nem érdekelt a pótbefizetésben.

Ezzel szemben egy olyan egyesület esetében, mint amilyen a VOLÁN Biztosító Egyesület, ahol kevés számú, a problémák megoldásában alapvetően érdekelt tag vesz részt, a helyzet inkább egy olyan részvénytársasághoz hasonló, amelyet néhány tulajdonos közösen vezet.

Megítélésünk szerint nemcsak a vészhelyzet esetében várható magatartás, de a szavatoló tőke kezelésével összefüggő tevékenység tekintetében is több a hasonlóság a kevés számú tulajdonos (részvénytársaság) illetve tag (egyesület) között, ezért nem értünk egyet azzal, hogy önmagában az egyesületi forma váltja ki a menedzsmentnek a tőke "elherdálására" való késztetését.

A fenti szempontból nem tekinthető mellékesnek az, hogy a biztosítók vezetőit (akik a vagyon gondos vagy hűtlen kezeléséért felelősek) az őket minősítő dokumentumok alapján a Felügyelet hagyja jóvá, ezért azokat alapvetően szakmailag alkalmasnak és üzletileg megbízhatónak kell tekinteni. Megítélésünk szerint a pénzügyi felügyelet alkalmas arra, hogy tevékenységével megakadályozza azt, hogy a pénzügyi rendszer résztvevői olyan messze kerüljenek a lejtőn, képes időben feltárni az esetlegesen jelentkező problémákat, a szervezeti formától függetlenül, helyre tudja állíttatni a törvényeknek megfelelő működést (illetve, szükség esetén, korlátozza vagy akár felfüggeszti, megszünteti, az adott intézmény tevékenységét).

Budapest, 2010. augusztus 31.

Tóth László
ügyvezető igazgató